

LT

LT

LT

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 05.02.2008
C(2007)6661

KOMISIJOS AIŠKINAMASIS KOMUNIKATAS

**dėl viešąjį pirkimą ir koncesijas reglamentuojančių Bendrijos teisės aktų taikymo
oficialiai patvirtintai viešojo ir privačiojo sektoriaus partnerystei (OPVVP)**

(Tekstas svarbus EEE)

KOMISIJOS AIŠKINAMASIS KOMUNIKATAS

dėl viešųjų pirkimų ir koncesijas reglamentuojančių Bendrijos teisės aktų taikymo oficialiai patvirtintai viešojo ir privačiojo sektoriaus partnerystei (OPVVP)

1. ĮŽANGA

Viešojo ir privačiojo sektoriaus partnerystė pastaraisiais metais pradėta taikyti daugelyje sričių. Toks dažniausiai ilgalaikis bendradarbiavimas išsiskiria privačiam partneriui, dalyvaujančiam įvairiais projektų etapais (projektavimas, vykdymas ir eksploatavimas), prisiimančiam paprastai valstybiniam sektoriui tenkančią riziką ir dažnai iš dalies finansuojančiam projektą, suteikiamu vaidmeniu.

Pagal Bendrijos teisę valstybinėms valdžios institucijoms leidžiama pačioms vykdyti ekonominę veiklą arba jos vykdymą pagal VPP patikėti trečiosioms šalims, pavyzdžiui, mišraus kapitalo ekonominės veiklos vykdytojams. Tačiau tais atvejais, kai valstybinės valdžios institucijos pasitelkia trečiašias šalis vykdyti veiklą tokiomis sąlygomis, kurios galėtų būti prilyginamos viešajam pirkimui ar koncesijai, privaloma taikyti šias sritis reglamentuojančius Bendrijos teisės aktus. Teisinėmis nuostatomis siekiama visiems ekonominės veiklos vykdytojams viešojo pirkimo ar koncesijos atveju sudaryti galimybę pateikti pasiūlymus laikantis Europos vidaus rinkos principais pagrįsto lygiateisiškumo bei skaidrumo ir padidinus konkurenciją pagerinti tokių projektų kokybę ir sumažinti jų kainą¹.

Viešosios konsultacijos, susijusios su žaliaja knyga dėl viešųjų bei privačiųjų partnerystės ir Bendrijos teise viešųjų bei privačiųjų partnerystės ir koncesijų srityje² parodė³ realų poreikį patikslinti šių taisyklių taikymą VPP atvejais, kai tai oficialiai patvirtinta VPP (OPVPP). Komisija OPVPP laiko viešojo ir privačiojo sektoriaus bendradarbiavimą įkuriant mišraus kapitalo įmonę, vykdančią veiklą viešojo pirkimo arba koncesijos pagrindu⁴. Be kapitalo ir kito turto, privačiojo sektoriaus partneriai prie OPVPP veiklos prisideda aktyviai dalyvaudami vykdant mišraus kapitalo įmonei pavestas užduotis ir ją administruojant. Tačiau, jei privačiojo sektoriaus partneris apsiriboja kapitalo suteikimu viešojo sektoriaus įstaigai, tai OPVPP nelaikoma. Todėl tokiems atvejams šis komunikatas netaikomas.

Teisinis netikrumas, kurį jaučia privačiojo sektoriaus partneriai, dalyvaujantys OPVPP, gali pakenkti sėkmingam bendradarbiavimui. Pavojus, kad sukūrus bendras struktūras sutarčių pagrindu, kurios vėliau gali būti pripažintos neatitinkančiomis

---

¹ Europos Parlamentas šiuo klausimu pareiškė, kad taisyklių laikymasis „gali tapti veiksminga priemone, užkertančia kelią nepagrįstoms konkurencijos kliūtims, tuo pačiu viešosios valdžios institucijoms suteikiančia galimybę pačioms nustatyti ir prižiūrėti kokybės, tiekimo galimybių, socialinių reikalavimų ir aplinkosaugos sąlygas“ (Europos Parlamento rezoliucija dėl Žaliosios knygos apie bendrus interesus tenkinančių paslaugų, [P5_TA(2004)0018], 32 dalis.)

² COM (2004) 327, 2004 4 30.

³ „Dėl valstybinio viešojo ir privačiojo sektoriaus partnerystės ir Bendrijos teisės aktų, susijusių su viešuoju pirkimu ir koncesijomis“ – COM (2005)569 galutinis, 2005 1 15, p. 9.

⁴ Valstybių narių tokiais atvejais vartojama terminologija skiriasi (pvz., *Kooperationsmodell, joints ventures, les Sociétés d'Economie Mixte*).

Bendrijos teisės, gali viešosios valdžios įstaigas ir privačiojo sektoriaus atstovus atgrasyti nuo OPVPP sudarymo.

2006 m. spalio 26 d. rezoliucijoje dėl viešojo ir privačiojo sektoriaus partnerystės⁵ Europos Parlamentas pažymėjo, kad suinteresuotosios šalys pageidauja, kad būtų aiškiau apibrėžtas viešąjį pirkimą, su sutarčių ar koncesijos įgyvendinimu susijusių mišriųjų viešojo ir privačiojo sektoriaus įmonių steigimą reglamentuojančių teisės aktų taikymas, ir paprašė Komisijos kuo skubiau parengti atitinkamus išaiškinimus.

Šiame komunikate išryškinama, kokios, Komisijos nuomone, turi būti Bendrijos teisinės nuostatos, susijusios su viešuoju pirkimu ir koncesijomis⁶, kai sukuriama ir taikoma OPVPP⁷. Komunikato tikslas – užtikrinti teisinį patikimumą ir patenkinti nuolatos išreiškiamą poreikį patikslinti Bendrijos teisės aktų, reglamentuojančių privačiųjų partnerių dalyvavimą OPVPP, taikymą, nes baiminamasi, kad dėl tokio neaiškumo partnerystė tampa nepatraukli ar netgi neįmanoma. Parengti šį komunikatą yra vienas iš Komisijos prisiimtų įsipareigojimų nustatyti pagrindines bendrus interesus tenkinančių paslaugų srities kryptis; minėti įsipareigojimai nurodyti 2007 m. lapkričio 20 d. komunikate dėl Bendrus interesus tenkinančių paslaugų, įskaitant bendrus interesus tenkinančias socialines paslaugas⁸.

Šiuo komunikatu nesukuriama naujų teisinių nuostatų. Jame pateikiama tai, kaip Komisija aiškina EB sutartį, su viešuoju pirkimu susijusias direktyvas ir Europos Bendrijų Teisingumo Teismo praktiką (EBTT). Tačiau reikia pabrėžti, kad Bendrijos teisės aiškinimas visais atvejais išlieka EBTT prerogatyva.

2. OPVPP SUDARYMAS

2.1. *Principai*

Specialių OPVPP sudarymą reglamentuojančių Bendrijos teisės aktų nėra. Tačiau viešojo pirkimo ir koncesijų srityje, lygiateisiškumo principas ir konkrečiai jo išraiška, t. y. draudimas diskriminuoti dėl nacionalinės priklausomybės, bei EB sutarties 43 straipsnis dėl įsisteigimo teisės ir jos 49 straipsnis dėl paslaugų teikimo laisvės, turi būti taikomi tais atvejais, kai viešosios valdžios institucija patiki tam tikras ekonominės veiklos užduotis trečiosioms šalims⁹. Konkrečiau, EB sutarties 43 ir 49

⁵ P6_TA(2006)0462, 35 dalis.

⁶ „Viešojo darbų koncesija“ – tai tos pačios rūšies sutartis kaip ir viešojo darbų pirkimo sutartis, išskyrus tai, kad atlygis už atliktus darbus yra tik teisė naudotis darbo rezultatais arba tokia teisė kartu su mokėjimu; „Viešojo paslaugų koncesija“ – tai tos pačios rūšies sutartis, kaip ir paslaugų pirkimo sutartis, išskyrus tai, kad atlygis už suteiktas paslaugas yra teisė naudotis paslauga arba tokia teisė kartu su mokėjimu. (žr. Direktyvos 2004/18/EB 1 straipsnio 2 dalies 3–4 punktus, OL L 134, 2004 4 3, p. 114).

⁷ Šis komunikatas netaikomas viešajam pirkimui ir paslaugų koncesijoms, kuriems taikomos 2007 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1370/2007 dėl keleivinio geležinkelių ir kelių transporto viešųjų paslaugų ir panaikinančio Tarybos reglamentus (EEB) Nr. 1191/69 ir (EEB) Nr. 1107/70, (OL L 315, 2007 12 3, p. 1) 5 straipsnio 2–7 dalys.

⁸ COM (2007) 725, 2007 11 20; taip pat žr. Komisijos tarnybų darbinį dokumentą „Atsakymai į klausimus dėl viešųjų pirkimų ir valstybės pagalbos taisyklių taikymo bendrus interesus tenkinančių socialinių paslaugų srityje“ SEC(2007) 1514, kuris buvo pateiktas kartu su 2007 m. lapkričio 20 d. komunikatu.

⁹ Byla C-458/03, *Parking Brixen*, Rink. 2005, I-8612, 61 dalis.

straipsnių pagrindu nustatyti principai yra ne tik nediskriminavimas ir lygiateisiškumas, bet tai pat abipusis pripažinimas ir proporcingumas¹⁰. Tais atvejais, kuriems taikomos direktyvos dėl viešojo pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo¹¹ (viešojo pirkimo direktyvos), taikomos konkrečios nuostatos.

Tai, kad privačiojo sektoriaus subjektas ir perkančioji organizacija¹² bendradarbiauja sukurdami mišraus kapitalo įmonę, negali pagrįsti nuostatų dėl viešojo pirkimo ir koncesijos nesilaikymo, kai viešojo pirkimo ar koncesijos sutartis sudaroma su tuo privačiojo sektoriaus subjektu arba su mišraus kapitalo įmone. EBTT nustatė¹³, kad jei privačiojo sektoriaus subjektas turi nors ir nedaug kapitalo įmonėje, turinčioje taip pat atitinkamos perkančiosios organizacijos kapitalo, bet koku atveju vidaus (*in-house*) principu, kurio atveju paprastai viešąjį pirkimą reglamentuojanti teisė netaikoma, jų santykiai negali būti grindžiami¹⁴.

2.2. Sudarymo procesas

Paprastai OPVPP praktiškai sudaroma:

- įsteigiant naują įmonę, kurios akcijos priklauso valstybinės valdžios įstaigai ir privačiajam partneriui (kai kuriais atvejais – kelioms valstybinės valdžios įstaigoms ir (arba) keliems privatesiems partneriams), ir su nauja įsteigta mišraus kapitalo įmone sudarant viešojo pirkimo arba koncesijos sutartį arba
- privačiajam partneriui įnešant savo dalį į jau egzistuojančią viešojo sektoriaus įmonę, vykdančią užsakymus pagal viešojo pirkimo arba koncesijos sutartis, sudarytas anksčiau pagal vidaus (*in-house*) principą.

Neatsižvelgiant į OPVPP sudarymo būdą, pagal Bendrijos viešojo pirkimo ir koncesijų teisę perkančiosios organizacijos reikalaujama taikyti lygiateisišką ir skaidrią tvarką atrenkant privačiojo sektoriaus subjektą, kuris būdamas mišraus kapitalo įmonės bendrasavininkiu, tiekia prekes, atlieka darbus ar teikia paslaugas¹⁵,

¹⁰ Žr. Komisijos aiškinamąjį komunikatą dėl Bendrijos teisės koncesijų srityje, OL C 121, 2004 4 29, p. 6.

¹¹ Direktyva 2004/18/EB, žr. 6 išnašą, ir Direktyva 2004/17/EB, OL L 134, 2004 4 30, p.1.

¹² Šiame komunikate terminas „perkančioji organizacija“ reiškia perkančiąsias organizacijas, kaip apibrėžta Direktyvos 2004/18/EB 1 straipsnio 9 dalyje, ir perkančiuosius subjektus, kaip apibrėžta Direktyvos 2004/17/EB 2 straipsnyje.

¹³ Byla C-26/03, *Stadt Halle*, Rink. 2005, I-1, 49 dalis.

¹⁴ EBTT teigimu (byla C-410/04, *ANAV*, Rink. 2006, p. I-3303, 30 ir tolesnės dalys), viešojo pirkimo teisės požiūriu svarbu ne tik tai, kad trečioji šalis valdo dalį viešojo sektoriaus įmonės kapitalo, bet, kad perkančioji organizacija siekia ateityje privačiojo sektoriaus įmonėms atverti galimybę įsigyti įmonės filialų kapitalo. Kitaip sakant, viešojo pirkimo ar koncesijos sutartis su viešojo sektoriaus įmone negali būti sudaryta, jei tos sutarties galiojimo laikotarpiu planuojama jos kapitalą atverti privačiojo sektoriaus įmonėms. Tačiau dėl grynai teorinės privačiojo sektoriaus įmonės galimybės valdyti dalį perkančiosios organizacijos įmonės filialo kapitalo, Komisijos nuomone, perkančiosios organizacijos ir jos filialo vidinis ryšys nekvestionuojamas.

¹⁵ Lygiateisiška ir skaidri privačiojo sektoriaus partnerio dalyvavimo OPVPP tvarka užtikrina, kad būtų pasiektas laisvos ir neiškreiptos konkurencijos tikslas ir laikomasi lygiateisiškumo principo, t. y. kad OPVPP kapitalo turinčiai privačiai įmonei jos konkurentų atžvilgiu nebūtų suteikta nederamų privilegijų. Todėl OPVPP sudarymas laikantis lygiateisiškumo ir skaidrumo principo, kai atrenkamas privačiojo sektoriaus partneris, kuris tampa mišraus kapitalo įmonės bendrasavininkiu, atitinka EBTT nagrinėjant bylą *Stadt Halle* nustatytus reikalavimus (žr. išnašą 13, 51 dalis.).

arba sudarant viešojo pirkimo ar koncesijos sutartį su mišraus kapitalo įmone¹⁶. Bet kokių atveju perkančiosioms organizacijoms neleidžiama naudotis būdais, kurias būtų bandoma nuslėpti, kad viešojo paslaugų pirkimo sutartis sudaroma su mišraus kapitalo įmone¹⁷.

Komisija mano, kad dviguba procedūra (pirmu etapu atrenkamas OPVPP dalyvausiantis privatusis partneris, antru – su mišraus kapitalo įmone sudaroma viešojo pirkimo arba koncesijos sutartis) sunkiai įgyvendinama.

Viena iš galimybių sudaryti OPVPP nepažeidžiant Bendrijos teisės nuostatų ir kartu išvengiant su dviguba procedūra susijusių problemų, būtų: privačiojo sektoriaus partnerį atrinkti laikantis skaidrios ir konkurencijos reikalavimus atitinkančios procedūros, kurios tikslas – sudaryti viešojo pirkimo arba koncesijos sutartį¹⁸ su mišraus kapitalo įmone ir kad privačiojo sektoriaus partneris dalyvautų įgyvendinant numatytas užduotis ir (arba) prisidėtų prie mišraus kapitalo įmonės administracinio valdymo. Atrinkus privačiojo sektoriaus partnerį sudaryti OPVPP ir su mišraus kapitalo įmone sudaryti viešojo pirkimo arba koncesijos sutartis.

2.3. OPVPP dalyvaujančių privačiųjų partnerių atranka

2.3.1. Teisinis pagrindas

Jei mišraus kapitalo įmonei patikima atlikti užduotį pagal viešojo pirkimo, kuriam be išimčių taikomos viešojo pirkimo direktyvos, sutartį, privačiojo sektoriaus partneris atrenkamas laikantis tose direktyvose nustatytos tvarkos. Jei darbų koncesijai arba viešajam pirkimui tos direktyvos taikomos iš dalies, kartu su atitinkamomis direktyvų nuostatomis taikomos EB sutartimi pagrįstos taisyklės ir pagrindiniai principai. Direktyvos 2004/18/EB II B priede išvardytų paslaugų atveju taikomi pagrindiniai EB sutarties 43 ir 49 straipsniuose nurodyti principai, jei paslaugų sutartys gali realiai dominti ne perkančiosios organizacijos valstybėje narėje veikiančias įmones¹⁹. Tuo atveju, jei viešojo pirkimo direktyvos paslaugų koncesijai ar viešajam pirkimui netaikomos, privačiojo sektoriaus partneris turi būti atrenkamas laikantis pagrindinių EB sutarties principų.

Šiame dokumente minėta Teismo praktika iš dalies susijusi su viešuoju pirkimu, kuriam taikomos visos išsamios direktyvų nuostatos. Tačiau, kadangi minėta Teismo praktika dažnai yra pagrįsta EB sutarties principais, ją galima taikyti Bendrijos teisei ir kitais atvejais, pvz., koncesijai arba viešajam pirkimui, kuriems išsamios viešojo pirkimo direktyvų nuostatos²⁰ netaikomos arba taikomos iš dalies.

---

¹⁶ Viešojo pirkimo, kuriam taikoma Direktyva 2004/17/EB, sutartis perkančiosios organizacijos gali sudaryti su savo susijusiomis įmonėmis, kaip apibrėžtos minėtos direktyvos 23 straipsnyje, abipusiu susitarimu.

¹⁷ Byla C-29/04, Komisija prieš Austriją. Rink. 2005, I-9705, 42 dalis.

¹⁸ Jei OPVPP sudaro privačiojo sektoriaus partneris ir jau egzistuojanti viešojo sektoriaus įmonė, privačiojo sektoriaus partneris būtų atrenkamas dalyvauti OPVPP, siekiant jam patikėti atlikti viešojo pirkimo arba koncesijos užduotis, kurias anksčiau ta viešojo sektoriaus įmonė atlikdavo pati.

¹⁹ Byla C-507/03, Komisija prieš Airiją, 32 dalis, rinkinyje dar neskelbta.

²⁰ Tokio pirkimo atvejų gairės minimos Komisijos aiškinamajame komunikate dėl Bendrijos teisės, taikomos sudarant sutartis, kurioms netaikomos arba tik iš dalies taikomos viešųjų pirkimų direktyvos. Kai kurios valstybės narės ir Europos Parlamentas Pirmos instancijos teismui pateikė ieškinį dėl to komunikato panaikinimo. Priimant minėtą komunikatą, Teismas sprendimo dar nebuvo priėmęs.

2.3.2. Pasirinkta pirkimo procedūra

OPVPP sudarant dėl viešojo pirkimo sutarties, kuriai be išimčių taikoma Direktyva 2004/18/EB, pasirašymo su mišraus kapitalo įmone, tikėtina, kad šioje direktyvoje nustatytos atviros ir ribotos procedūros, atsižvelgiant į tokių projektų finansavimo ar teisinį sudėtingumą, nesuteiks pakankamai lankstumo. Tokiems atvejams į Direktyvą 2004/18/EB įtraukta naujoviška procedūra – konkurencinis dialogas²¹, kurios tikslas – sudaryti sąlygas ekonominės veiklos vykdytojų konkurencijai kartu atsižvelgiant į perkančiųjų organizacijų poreikį su kiekvienu konkurso dalyviu aptarti pirkimo sąlygas²².

Viešojo pirkimo, kuriam Direktyva 2004/18/EB taikoma be išimčių, atveju derybų procedūrą, skelbiant skelbimą apie pirkimą, leidžiama naudoti tik kaip išskirtinę priemonę²³. Tačiau koncesijų ir viešojo pirkimo, kuriems Direktyva 2004/18/EB nėra taikoma be išimčių, atveju perkančiosioms organizacijoms derybų procedūra, skelbiant skelbimą apie pirkimą, naudotis leidžiama.

2.3.3. Informacijos apie projektą skelbimas

Jeigu užduočiai, kuriai įgyvendinti sudaroma OPVPP, taikomos viešojo pirkimo direktyvos arba Bendrijos sektorinės nuostatos, apibrėžiančios viešąjį pirkimą reglamentuojančias nuostatas²⁴, turi būti laikomasi konkrečių informacijos skelbimo reikalavimų²⁵. Pagal EB sutartyje nustatytus skaidrumo ir lygiateisiškumo principus²⁶ kitų viešojo pirkimo ir paslaugų koncesijos atvejais potencialiems konkurso dalyviams turi būti suteiktos galimybės gauti atitinkamą informaciją, susijusią su perkančiosios organizacijos planais įsteigti mišraus kapitalo įmonę ir jai patikėti įgyvendinti viešojo konkurso ar koncesijos sutartį. Galimybė gauti informaciją užtikrinama skelbiant pranešimą, su kuriuo prieš atrenkant privačiojo sektoriaus partnerį galėtų susipažinti potencialiai suinteresuotos šalys.

2.3.4. Leidžiami taikyti atrankos bei sutarčių sudarymo kriterijai ir jiems keliami skaidrumo reikalavimai

Komisijos teigimu, perkančioji organizacija, siekdama pasirinkti privačiojo sektoriaus partnerį dalyvauti OPVPP, pagal Bendrijos teisę privalo skelbti atrankos ir sutarties sudarymo kriterijus. Taikomi kriterijai turi atitikti nediskriminavimo principą. Toks reikalavimas taikomas viešajam pirkimui, kuriam be išimčių taikomos viešojo pirkimo direktyvos²⁷, ir, Komisijos nuomone, kitiems viešojo pirkimo ir koncesijos konkursams. Kandidatai dalyvauti konkurse ir paraiškos turi būti

---

²¹ Žr. Direktyvos 2004/18/EB 29 straipsnį.

²² Žr. Direktyvos 2004/18/EB 31 konstatuojamąją dalį.

²³ Žr. Direktyvos 2004/18/EB 30 ir 31 straipsnius.

²⁴ Žr. pvz., 1992 m. liepos 23 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2408/92 dėl Bendrijos oro vežėjų patekimo į Bendrijos vidaus oro maršrutus 4 straipsnį (OL L 15, 1992 1 23, p. 33).

²⁵ Žr. Direktyvos 2004/17/EB 41 ir tolesnius straipsnius ir Direktyvos 2004/18/EB 35, 36 ir 58 straipsnius.

²⁶ Byla C-324/98, *Telaustria*, Rink. 2000, I-10745, 60 ir 61 dalys.

²⁷ Byla C-19/03, *SIAC Constructions*, Rink. 2001, I-7725, 41-45 dalys; byla C-19/03, *Bentjees*, Rink. 1988, p. 4635, 29 ir tolesnės dalys.

atrenkami pagal tuos kriterijus, o perkančioji organizacija privalo laikytis pradžioje nustatytų procedūrų ir pagrindinių reikalavimų²⁸.

Viešojo pirkimo direktyvose nustatyti konkretūs reikalavimai, susiję su privačiojo sektoriaus partnerio gebėjimais, t. y. kandidato padėtimi, jo ekonominiu ir finansiniu pajėgumu, tinkamumu vykdyti susijusią ekonominę veiklą, bei jo techniniais ir (arba) profesiniais gebėjimais²⁹. Tokius reikalavimus taip pat galima taikyti koncesijų ir viešojo pirkimo, kuriems viešojo pirkimo direktyvos taikomos iš dalies, atveju.

Komisijos tarnybų darbiniam dokumente „Atsakymai į klausimus dėl viešųjų pirkimų ir valstybės pagalbos taisyklių taikymo bendrus interesus tenkinančių socialinių paslaugų srityje³⁰“ pateikti išsamūs paaiškinimai dėl bendrus interesus tenkinančių socialinių paslaugų ir galimų jų pirkimo konkursų bei sutarčių sudarymo kriterijų.

2.3.5. *Specialūs reikalavimai, susiję su įstatais, akcininkų sutartimi ir viešuoju pirkimu bei koncesija*

Lygiateisiškumo ir nediskriminavimo principai reiškia, kad reikalaujama skaidrumo, kuris kiekvieno galimo konkurso dalyvio labui užtikrina, jog apie konkursą paskelbiama pakankamai plačiai, kad paslaugų rinką būtų galima atverti konkurencijai³¹. Sudarant OPVPP perkančioji organizacija pagal minėtus reikalavimus privalo į skelbimą apie konkursą arba techninę užduotį įtraukti pagrindinę informaciją, susijusią su tokiais dokumentais: viešojo pirkimo ir (arba) koncesijos, dėl kurių su mišraus kapitalo įmone turi būti sudarytos sutartys, tos įmonės juridinis statusas, akcininkų susitarimas ir kita svarbi informacija, sutartiniai perkančiosios organizacijos ir privačiojo sektoriaus partnerio santykiai bei numatomi perkančiosios organizacijos ir mišraus kapitalo įmonės, kuri turi būti sukurta, santykiai. Jei perkančioji organizacija naudojasi konkurencinio dialogo ar derybų procedūra, dalies šios informacijos gali nereikėti nustatyti iš anksto. Reikalinga informacija gali būti nustatyta per konkurencinį dialogą arba derybas su pasiūlymus pateikusiomis įmonėmis. Konkurso skelbime turėtų būti nurodytas planuojama mišraus kapitalo įmonės įgyvendinimo viešojo pirkimo ar koncesijos trukmė.

Komisijos nuomone, laikantis skaidrumo principo konkurso dokumentų rinkinyje privaloma aiškiai nurodyti viešojo pirkimo ar koncesijos, kuriuos įgyvendins mišraus kapitalo įmonė, sutarties pratęsimo ar pakeitimo galimybes ir tikimybę, kad tai įmonei bus patikėta atlikti daugiau užduočių. Konkurso dokumentų rinkinyje turėtų būti nurodytas bent šių galimybių kiekis ir taikymo sąlygos. Pateikta informacija turi būti išsami, siekiant užtikrinti lygiateisiškas ir veiksmingas konkurencijos sąlygas.

Pageidautina, kad perkančiosios organizacijos ir privačiojo sektoriaus partnerio sutartyje iš karto būtų nurodyta tvarka, kurios reikėtų laikytis tuo atveju, jei mišraus kapitalo įmonei papildomų užduočių nebūtų patikėta arba būtų nuspręsta

---

²⁸ Net jei techninėje užduotyje kandidatams numatoma galimybė pateikti techniškai patobulintus perkančiosios organizacijos pasiūlytus sprendimus (taip dažnai atsitinka OPVPP atveju), tokie pakeitimai gali būti susiję tik su pagrindiniais projekto reikalavimais ir būti aiškiai apriboti.

²⁹ Žr. Direktyvos 2004/18/EB 45-48 straipsnius ir direktyvos 2004/17/EB 54 straipsnį.

³⁰ Žr. pirmiau 8 išnašą.

³¹ Žr. bylą C-324/98 *Telaustria*, r. pirmiau 26 išnašą, 62 dalį; bylą C-458/03 *Parking Brixen*, žr. pirmiau 9 išnašą, 49 dalį;

nebeatnaujinti sutarties dėl tolesnio jau atliekamų užduočių vykdymo. Komisijos nuomone, įmonės įstatus reikėtų parengti taip, kad privačiojo sektoriaus partnerių vėliau pakeisti būtų įmanoma. Kadangi privačiojo sektoriaus partneriui negalima automatiškai uždrausti dalyvauti naujame konkurse, perkančioji organizacija ypatingai turėtų atkreipti dėmesį į tai, kad skaidrumo ir lygiateisiškumo reikalavimai būtų taikomi visiems konkurso dalyviams.

3. ETAPAS PO OPVPP SUDARYMO

ETT nustatė, kad privačiajam kapitalui atvertos ar iš dalies atvertos įmonės negali būti laikomos vietos valdžios institucijų, kurioms jos priklauso, vidaus struktūromis³². Tai reiškia, kad EB sutarties pagrindu bei viešojo pirkimo direktyvose nustatytų viešojo pirkimo ir koncesijos taisyklių turi būti laikomasi viešojo pirkimo ar koncesijos sutartis sudarant su mišraus kapitalo įmonėmis, išskyrus tuos atvejus, kai konkursas buvo organizuotas prieš atitinkamos OPVPP sukūrimą. Kitaip tariant, OPVPP pirminė veiklos sritis nesikeičia ir joms galimybė sudaryti naujų viešojo pirkimo ar koncesijų sutarčių, nedalyvaujant konkurse, kuris organizuojamas laikantis Bendrijos viešojo pirkimo ir koncesijų teisės iš principo, nesuteikiama.

Tačiau, kadangi OPVPP paprastai sudaroma paslaugoms teikti gana ilgą laikotarpį, ji turi būti pajėgi prisitaikyti prie tam tikrų ekonominių, teisinių ar techninių pokyčių. Su viešuoju pirkimu ir koncesijomis susijusiose Bendrijos teisės nuostatose numatoma galimybė atsižvelgti į tokius pokyčius, jei tik laikomasi lygiateisiškumo³³ ir skaidrumo³⁴ principų. Todėl tais atvejais, jei perkančioji organizacija dėl tam tikrų konkrečių priežasčių pageidauja, kad kai kurios pirkimo sutarties sąlygos būtų iš dalies pakeistos jau po kandidatų atrankos, ji privalo tokią pakeitimo galimybę bei konkrečias jos taikymo taisykles aiškiai nurodyti konkurso skelbime arba techninėje užduotyje ir nustatyti, kokiomis sąlygomis ta tvarka turi būti taikoma, kad visos konkursu susidomėjusios įmonės nuo pat pradžių tas sąlygas žinotų ir pasiūlymus galėtų pateikti vienodomis sąlygomis³⁵.

Jei atliekamas esminis techninėje užduotyje nenumatytas sutarties pakeitimas, turi būti organizuojamas naujas konkursas³⁶. EBTT nuomone, pakeitimas yra esminis, jei jo įtraukimas į konkurso pranešimą ar techninę užduotį konkurso dalyviams būtų suteikęs galimybę pateikti iš esmės kitokius pasiūlymus³⁷. Esminiais pakeitimais laikytini konkurso laimėtojo atliktinų darbų ar teiktinų paslaugų pakeitimas arba už konkurso nugalėtojų teiktinų paslaugų nustatytų naudotojų mokesčių pakeitimas.

Reikėtų priminti, kad viešojo pirkimo, kuriam be išimčių taikomos viešojo pirkimo direktyvos, atvejams antrinėje teisėje nurodytos išimtinės aplinkybės, kurioms esant

---

³² Byla C-231/03, *Coname*, Rink. 2005, I-7287, 26 dalis; byla C-410/04, *ANAV*, žr. 14 išnašą, 32 dalį;

³³ Žr. *inter alia*, sujungtas bylas C-285/99 ir C-286/99, *Lombardini ir Mantovani*, Rink. 2001, I-9233, 37 dalis, ir bylą C-315/01, *GAT*, Rink. 2003, I-6351, 73 dalis.

³⁴ Žr. *inter alia*, bylą C-92/00, *HI*, Rink. 2002, I-5553, 45 dalis, ir bylą C-470/99, *Universale-Bau* ir kiti, Rink. 2002, I-11617, 91 dalis.

³⁵ Žr. bylą C-496/99 P, Komisija prieš *CAS Succhi di Frutta SpA*, Rink. 2004, I-3801, 118 dalis.

³⁶ Byla C-337/98, Komisija prieš Prancūziją, Rink. 2000, I-8377, 50 dalis.

³⁷ Žr. bylą C-496/99 P, Komisija prieš *CAS Succhi di Frutta SpA*, žr. pirmiau 35 išnašą, 116 ir tolesnes dalis.

leidžiama tiesiogiai ne konkurso tvarka sudaryti sutartis atlikti papildomus, pirminiame projekte nenumatytus, darbus ar teikti paslaugas³⁸.

Pagal Bendrijos teisę, mišraus kapitalo įmonė, kaip bet kuris kitas ekonominės veiklos vykdytojas, gali nevaržomai dalyvauti viešojo pirkimo konkursuose³⁹. Toks pat principas taikomas ir konkursams, kuriuos tenka organizuoti dėl esminių pakeitimų arba pratęsiant perkančiosios organizacijos su jos įsteigta mišraus kapitalo įmone jau sudarytos viešojo pirkimo ar koncesijos sutarties galiojimo laiką. Tokiu atveju perkančioji organizacija ypatingai turėtų atkreipti dėmesį į tai, kad skaidrumo ir lygiateisiškumo reikalavimai būtų taikomi visiems konkurso dalyviams. Turi būti numatytos specialios apsaugos priemonės, siekiant užtikrinti, kad perkančiosios organizacijos darbuotojai, rengiantys konkurso dokumentus bei atrenkantys laimėtoją ir OPVPP administravimą užtikrinantys darbuotojai, būtų griežtai atskirti, siekiant, kad į mišraus kapitalo įmonę nepatektų jokia konfidenciali perkančiosios organizacijos informacija.

---

³⁸ Žr. Direktyvos 2004/18/EB 31 ir 61 straipsnius ir Direktyvos 2004/17/EB 40 straipsnio, 3 dalies f ir g punktus. Komisijos nuomone pagrįstos išimtys taip pat gali būti taikomos direktyvų nereglamentuojamo pirkimo arba paslaugų koncesijos atvejais (žr. generalinio advokato Jacobs'o išvadas byloje C 525/03, Komisija prieš Italiją, 46–48 dalys). Iš principo, Komisijos nuomone, esminiai konkurso dokumentuose nenumatyti paslaugų koncesijos pakeitimai gali būti pagrįsti, tik jei tampa būtini dėl nenumatytų įvykių arba pagrįsti viešosios tvarkos, visuomenės saugumo ar visuomenės sveikatos tikslais (EB sutarties 46 straipsnis).

³⁹ Direktyvos 2004/18/EB 4 konstatuojamojoje dalyje nustatyta, kad viešųjų sutarčių sudarymo konkurse dalyvaujant institucijai, kurios veiklą reglamentuoja viešojo teisė, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad nebūtų iškraipoma konkurencija privatųjį sektorių atstovaujančių konkurso dalyvių atžvilgiu.